

Vergaderjaar 1993–1994

23 763

Wijziging van de Algemene burgerlijke pensioenwet en de Wet uitkering wegens vrijwillig vervroegd uittreden (Vut-wet) in verband met de verhoging van de pensioenopbouw bij afzien van het recht op vut en wijziging van het begrip bezoldiging

Nr. 3

Het advies van de Raad van State wordt niet openbaar gemaakt, omdat het zonder meer instemmend luidt, dan wel uitsluitend opmerkingen van redactionele aard bevat (artikel 25a, vierde lid, onderdeel b, van de Wet op de Raad van State).

MEMORIE VAN TOELICHTING

Onder bepaalde voorwaarden kan het overheidspersoneel vrijwillig vervroegd uittreden uit het arbeidsproces met aanspraak op een uitkering gedurende de periode tussen de beëindiging van het dienstverband en de pensionering op 65-jarige leeftijd. De ter zake geldende regeling is opgenomen in de Wet uitkering wegens vrijwillig vervroegd uittreden (Vut-wet). In de Centrale overeenkomst arbeidsvoorwaardenbeleid overheidspersoneel 1 april 1992 – 31 maart 1993 is de Minister van Binnenlandse Zaken met de centrales van overheidspersoneel op het terrein van de vut overeengekomen dat het recht op vut bij 40 dienstjaren evenals de vut-gerechtigde leeftijd van 61 jaar tot de datum van 1 april 1995 ongewijzigd wordt gehandhaafd. Het vut-uitkeringspercentage wordt daarentegen verlaagd van 80 naar 75 procent. Ten behoeve van het overheidspersoneel dat afziet van het gebruik maken van de vut-regeling wordt per gelijke datum dat het vut-uitkeringspercentage wordt verlaagd, de pensioenopbouw ingevolge de Algemene burgerlijke pensioenwet (Abp-wet) als volgt verhoogd: de 61-jarige krijgt een pensioenopbouw van 2%, de 62-jarige van 2,25%, de 63-jarige van 2,5% en de 64-jarige 2,75% (tot een maximum van 70%). Laatstgenoemde afspraken zijn bekend gemaakt in de circulaire van 4 juni 1992, nr. AB92/U573.

De verlaging van het vut-uitkeringspercentage is opgenomen in de wet van 21 april 1993 tot wijziging van de Wet uitkering wegens vrijwillig vervroegd uittreden en de Wet houdende bijzondere regelen met betrekking tot het recht op uitkering als bedoeld in de Wet uitkering wegens vrijwillig vervroegd uittreden (Stb. 1993, 237). Zoals in de memorie van toelichting bij die wet werd aangekondigd, wordt de verhoging van de pensioenopbouw mede in verband met de uitwerking van een aantal uitvoeringstechnische kwesties in een afzonderlijke wet vastgelegd. Deze wet is in overeenstemming met het door de regering voorgestane ouderenbeleid om met de ten behoeve van de arbeidsvoorwaarden beschikbare financiële middelen te bevorderen dat ouderen tot op hogere leeftijd blijven werken. Beoogd wordt door middel van een verhoogde pensioenopbouw de 61-jarigen en ouderen onder het overheidspersoneel te motiveren tot continuering van hun dienstverband. Met de introductie van de regeling betreffende partiële arbeidsparticipatie senioren (PAS) die ten behoeve van het burgerlijk rijkspersoneel per 1

april 1993 werd ingevoerd, is dit doel eveneens nagestreefd. Beide voorzieningen kunnen dan ook op 61-jarigen en ouderen die aan de overige ter zake gestelde voorwaarden voldoen, tegelijk van toepassing zijn.

In het voorgestelde artikel D 7, eerste lid, van de Abp-wet wordt verwezen naar artikel 3, eerste lid, van de Vut-wet. Dit omdat uitsluitend degene die aanspraak kan maken op de voorzieningen als opgenomen in de Vut-wet die door het Abp-fonds als centrale uitvoeringsinstantie wordt uitgevoerd (de zogenaamde centrale vut) en de leeftijd heeft bereikt van 61 jaar, door af te zien van het vut-recht in aanmerking komt voor verhoging van de pensioenopbouw. In geval de ambtenaar op latere leeftijd dan het 61-ste levensjaar aan de voorwaarden voldoet om met vrijwillig vervroegd ontslag te gaan doch daarvan afziet, geldt voor de pensioenopbouw de vermenigvuldigingsfactor die op dat moment correspondeert met zijn leeftijd. Indien een ambtenaar reeds gebruik heeft gemaakt van het recht om met (deeltijd-)vut te gaan, kan hij uiteraard geen gebruik maken van de voorzieningen die in dit voorstel worden geïntroduceerd.

Het Abp-pensioen bedraagt jaarlijks voor elk dienstjaar tot een maximum van veertig voor pensioen tellende jaren 1,75% van de pensioengrondslag. In het voorgestelde artikel D 7, onderdelen a tot en met d, wordt bepaald hoe per dienstjaar de verhoogde pensioenopbouw ten behoeve van de betrokkenen wordt berekend. De verhoging van de pensioenaanspraak wordt gerealiseerd door vermenigvuldiging van het jaar met een extra diensttijdopbouw. D.w.z. 1 (een dienstjaar) x respectievelijk 1,14; 1,29; 1,43 of 1,57 (verhoogde pensioenopbouw) x 1,75 x de pensioengrondslag. Uiteraard zijn de overige bepalingen van de Abp-wet onverkort van toepassing op onderhavige materie. Zo geldt bijvoorbeeld ook de maximumdiensttijd en de toepassing van de deeltijdfactor bij de pensioenberekening ten aanzien van het bepaalde in het nieuwe artikel D 7.

In artikel D 7, tweede lid, is ter tegemoetkoming aan de belanghebbers bepaald dat de vermenigvuldigingsfactor die voor de pensioenopbouw gehanteerd zou worden indien de betrokken ambtenaar onder normale omstandigheden zou hebben deelgenomen aan het arbeidsproces geldt bij de berekening van het invaliditeitspensioen na de 65-jarige leeftijd en het nabestaandenpensioen. Deze voorziening is getroffen omdat ervan wordt uitgegaan dat betrokkene de intentie heeft gehad om tot zijn pensionering zijn werkzaamheden voort te zetten. Artikel D 7, derde lid, strekt ertoe een voorziening te creëren voor het geval dat de sociale partners bij het vaststellen van het arbeidsvoorwaardenbeleid in de toekomst wijzigingen overeenkomen van de in het eerste lid genoemde vermenigvuldigingsfactoren of terzake nadere regels noodzakelijk achten.

In de Overeenkomst arbeidsvoorwaarden- en werkgelegenheidsbeleid 1993/95 voor de sector rijkspersoneel, is onder meer overeengekomen dat met ingang van het jaar 1993 het burgerlijk rijkspersoneel een eindejaarsuitkering ontvangt van 0,3%. De wijziging in artikel II van deze wet strekt ertoe de mogelijkheid te creëren voor alle sectoren om het resultaat van hun arbeidsvoorwaardenoverleg deel te laten uitmaken van de berekeningsbasis voor de vut-uitkering.

In artikel III wordt bepaald dat artikel I van deze wet terugwerkt tot en met 1 mei 1993. Op laatstgenoemde datum werd het vut-uitkeringspercentage verlaagd van 80 naar 75 procent. De terugwerkende kracht werkt in het voordeel van de betrokkenen aangezien een verhoging van de

pensioenopbouw leidt tot verbetering van de rechtspositie van de betrokken ambtenaren. Aangezien het vut-uitkeringspercentage met ingang van 1 mei 1993 is verlaagd en de verhoogde pensioenopbouw met ingang van genoemde datum wordt ingevoerd, komen de ambtenaren die voor de datum van inwerkingtreding van deze wet hebben afgezien van het vut-recht eerst vanaf de datum van 1 mei 1993 tot de datum van het ontslag in aanmerking voor een verhoogde pensioenopbouw.

Ook de terugwerkende kracht die aan artikel II gegeven is, werkt niet in het nadeel van betrokkenen omdat er uitsluitend een voorziening is getroffen om alle sectoren waarop de vut-regeling van toepassing is de mogelijkheid te bieden om het resultaat van het arbeidsvoorwaarden-overleg bij ministeriële regeling te formaliseren. Bedoelde resultaten zijn alle per of na de datum van 1 april 1993 tot stand gekomen. In dit verband is het noodzakelijk de voorziening per genoemde datum te treffen.

De Minister van Binnenlandse Zaken,
D. IJ. W. de Graaff-Nauta